

Lap: _____

Magicalent:

Régi színlapok és ereklyék között.

„A megzabolázott feleselő vagy Ördögüző huszártiszt.” „Nyelvprity.”

A Csokonai-utcában, egy komor téglapépület harmadik emeletén, két kis szobácskában huzódik meg a magyar színművészet dicsőséges multja.

A népbarát József császár életének utolsó idejében, amikor a magyar irodalomba Kazinczy, Kölcsey, a Kisfaludyak, Csokonai hoztak soha nem képzelt gazdagságot és eredetiséget, amikor a magyar sajtó indult első útjára, színművészetünk is bontogatni kezdte szárnyait.

Megható emlékekre bukkanunk itt a *Rondella* s a mostani Ybl Miklós-tér helyén volt *Nyári Játék Szín* idejéből. Egyik színlapon ezt olvassuk: „*Ujj Szomorú, Vig Opera két fel Vondsokban.*” Másik színlap *Simai Kristóf kegyes atya Igaz Házi* című darabját hirdeti.

Itt van az *első Hamlet kiadás* 1790-ből, Kazinczy fordításában.

Egy színlapon ez áll: „A formentariai remete Arany údv. Sokaknak kívánságokra *most harmincegyedikszor.*”

Egyik legnagyobb siker a „*Második Gaszner, vagyis A megzabolázott feleselő.*” Ezt „*Ördögüző huszártiszt*” címen is játszották és nem volt más, mint *Shakespeare Makrancos hölgy* című darabja. Abban az időben ugyanis egy *Gaszner* nevű svájci pap azt hirdette, hogy *ki tudja üzni a gonoszt az emberekből.* Ennek a híre hozzánk is eljutott. Így lett az *asszony-fékező Petruccióból* „*Második Gaszner.*”

Egy színlap „*A Nyelvprity*” című „*eredeti tréját*” hirdeti. Szerzője *Árva Jónás.* (Ez az egyfelvonásos színdarab Kazinczyék nyelvújítását csufolta.)

Erdélyben egy *Bánffy* grófnő s egy *Thurn*, született *Bánffy* grófnő születésnapján német nyelvű előadást tartottak. A három egyfelvonásos szerepeit erdélyi mágnásaink játszották. *Bethlen, Bánffy, Teleki, Domokos, Wesselényi* nevek ékeskednek a színlapon. Az egyik színész, *Niclas Wesselényi* nem más, mint báró *Wesselényi Miklós, az árvizi hajós.*

Mulatságos egy színlap 1840-ből. Ez az *első magyar tarka-színházat (kabarét) hirdeti az akkori közönségnek.* „*Minden percben valami más. És mikor kezdődik, akkor végződik s ha végzetik, akkor újra kezdetik.*” — hangzik a körülményes magyarító szöveg. Egy másik, hasonló természetű előadás hirdetése 1841-ből így szól: „*Össze szerkesztett, jó izlésű szín művek és énekek 3 Szakban, a műkedvelő hangász kar segedelmével.*”

Itt van üvegbura alatt *egy tincs Katona József gesztenyeszín és Prielle Kornélia ősz hajából, Lendvayné, Hivatal Anikó kis kékköves gyűrűje, amelyet később Jászai Marinak ajándékozott győri vendéggjátéka alkalmából.* Itt van *Tamási József* himzett dohányzacskója, *Szentgyörgyi István* Csikós süvege, pásztor ivószilikeje, fokosa. Az öreg *Réti Mihály* vassarku, törökös orru, hamisítatlan Csikós csizmája. Itt van *Blaháné* egy bábuja, *Nagy Imre* sétatál-

cája, *Déryné* levelei, *Egressy Béni* előlegkérő utalványa, *Wagner Richard* egy levele, amelyben *Richter Jánost* ajánlja karmesterül, itt van *Arany János Szentivánéji álom* fordításának gyöngybetűs kézírata, amelyből még *öt évvel ezelőtt is sugat, a Nemzeti Színház színpadán.*

Itt az egész dicsőséges magyar színészi mult két kis szobában, a Csokonai-utcában, egy komor épület harmadik emeletén . . .